

Sl. No. :

नामांक

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--

No. of Questions - 23

S-74-Sindhi (T.L.)

No. of Printed Pages - 11

Tear Here

माध्यमिक परीक्षा, 2023
SECONDARY EXAMINATION - 2023

सिन्धी
SINDHI
(Third Language)

समय : 3 घण्टे 15 मिनट

पूर्णांक : 80

प्रश्न पत्र को खोलने के लिए यहाँ फाड़ें
TEAR HERE TO OPEN THE QUESTION PAPER

- شاگردن لاءِ ضروري هدايتون -

- (1) شاگرد سڀ کان پهرين پنهنجي سوالی پيپر تي رول نمبر ضرور لکن .
- (2) سڀني سوال ڪرڻ ضروري آهن .
- (3) هر هڪ سوال جو جواب ڏنل جوابي ڪاپي ۾ لکيو آهي .
- (4) جن سوالن جا جواب ڏنا، هر پڇا ويا آهن ، انهن جا جواب گڏ لکڻا آهن .
- (5) سوال جو جواب لکڻ کان اڳ سوال جو نمبر ضرور لکو .
- (6) هر هڪ سوال جي سامهون مارڪون ڏنل آهن .

- شاگردن لاءِ جڙري هدايتون -

- (1) شاگرد سڀ خاڻا پھريون پنھنجي سوالی پيپر تي رول نمبر جڙري لکڻي .
- (2) سڀئي سوال ڪرڻ جڙري آھن .
- (3) هر هڪ سوال جو جواب، ڏنل جوابي ڪاپي ۾ لکڻو آهي .
- (4) جن سوالن جا جواب ڏنا، هر پڇا ويا آهن ، انهن جا جواب گڏ لکڻا آهن .
- (5) سوال جو جواب لکڻ کان اڳ سوال جو نمبر جڙري لکڻو .
- (6) هر هڪ سوال جي سامهون مارڪون ڏنل آهن .

S-74-Sindhi (T.L.)

1209

[Turn over

यहाँ से काटिए

ڪنبد (ا)

[12 × 1 = 12]

.1 (i to xii) هيٺين سوالن جا صحيح جواب چونڊيو-

- (i) ڌڪين لفظن جي معنيٰ لاءِ ڏسبو آهي -
 (ا) مخزن (ب) ڪامڪس
 (س) ڊڪشنري (د) تصويرون
- (ii) باپو جيءَ رويندر نات ڪي شردا وچان نالو ڏنو -
 (ا) گرديو (ب) راشنپتا
 (س) مهاتما (د) پنڊت
- (iii) ايشورچندر جي رچنا آهي -
 (ا) سفيد هنس (ب) سفر
 (س) سفر جو ساٿي (د) ملهه
- (iv) پوريندا لفظ جي معنيٰ آهي -
 (ا) پڳڙا (ب) ڪاڇا
 (س) بادام (د) ترن جا لڏون
- (v) هر ٻه دل ڳر جي رچنا آهي -
 (ا) قدرت وار (ب) محنت
 (س) گلن جي تدڪري (د) گيتن جا موتي
- (vi) بيوس قدرت وارا چيو آهي -
 (ا) پرتماڪي (ب) انسان ڪي
 (س) مرن ڪي (د) پڪين ڪي
- (vii) ننڍڙي پئسي چيو ___ ڪي
 ادا هي ڪهڙو زمانو آيو آ -
 (ا) زماني (ب) رپئي
 (س) آني (د) ناڻي

(viii) ڏاتار ته تون پياسبئي مگڻا سن ۾ ڏاتار لفظن جي معنيٰ آهي۔

(ا) فقير (ب) بڪاري

(س) مگڻهار (د) مالڪ

(ix) هيءُ انب منو آهي، ست ۾ صفت آهي۔

(ا) هيءُ (ب) انب

(س) منو (د) آهي

(x) عدد واحد جو مثال آهي۔

(ا) گاڏي (ب) گاڏا

(س) ريل گاڏيون (د) گاڏيون

(xi) جنس مذڪر جو مثال آهي۔

(ا) ملڪا (ب) بادشاهه

(س) راڻي (د) پتراڻي

(xii) برسيچڻ، اصطلاح جي معنيٰ آهي۔

(ا) دوکوڏين (ب) ظلم ڪرڻ

(س) برابر تي ڪرڻ (د) سندوڪرڻ

खण्ड - 'अ'

1. (i खां xii) हेठियनि सुवालनि जा सही जवाब चूडियो -

[12 × 1 = 12]

i) डुखियनि लफ़्ज़नि जी माना लाइ डिसिबो आहे -

अ) मैगज़ीन ब) कामिक्स

स) डिक्शनरी द) तस्वीरू

ii) बापूजीअ रविन्द्रनाथ खे श्रद्धा विचां नालो डिनो -

अ) गुरुदेव ब) राष्ट्रपिता

स) महात्मा द) पण्डित

iii) ईश्वर चन्दर जी रचना आहे -

अ) सफेद हंस ब) सफरू

स) सफर जो साथी द) मुल्हु

- iv) 'भोरींडा' लफ़्ज़ जी माना आहे -
 अ) भुगिड़ा ब) खाज़ा
 स) बादाम द) तिरनि जा लड्डूं
- v) हरी दिलगीर जी रचना आहे -
 अ) कुदरत वारा ब) महिनत
 स) गुलनि जी टोकरी द) गीतनि जा मोती
- vi) 'बेवस' कुदरत वारा चयो आहे -
 अ) परमात्मा खे ब) इंसान खे
 स) मिरूंनि खे द) पखियुनि खे
- vii) नंदिडे पैसे चयो खे
 अदा हीअ कहिडो ज़मानो आयो आ ।
 अ) जमाने ब) रूपए
 स) आने द) नाणे
- viii) 'डुतार त तूं बिया सभेई मडिणा' सिट में 'डुतार' लफ़्ज़ जी माना आहे -
 अ) फ़कीर ब) भिखारी
 स) मडणहार द) मालिकु
- ix) 'हीउ अम्बु मिठो आहे' । सिट में सिफ़ति आहे -
 अ) हीउ ब) अम्बु
 स) मिठो द) आहे
- x) अददु वाहिदु जो मिसाल आहे -
 अ) गाडी ब) गाडा
 स) रेलगाडियूं द) गाडियूं
- xi) जिंस मुज़कर जो मिसाल आहे -
 अ) मलिका ब) बादशाह
 स) राणी द) पटराणी
- xii) 'बरू मेचणु' इस्तलाह जी माना आहे -
 अ) दोखो डियणु ब) जुल्म करणु
 स) बराबरी करणु द) सिधो करणु

[6 × 1 = 6]

.2 صحیح لفظ چونڊي خال ڀريو۔ (i to vi)

(مسڪين جنم تصغير سفيد هنس، اڊمبر جل)

- (i) هڪڙو چانهن جو ڪوپ پنيٽو تنهن لاءِ ڪينرو ڪٽي ڪيو اٿو.
- (ii) _____ جي ڳولها ۾ مهاديو هر روز صبح جو سويل اٿڻ ۽ گهمڻ لڳو.
- (iii) اي سومرا سردار مان _____ اوهانجي محل ماڏيت مان چاڄاڻان؟
- (iv) هيرو _____ نه هارمور ڪم من جي ٻا نٿن تون .
- (v) منهنجو جيون _____ جي ڌارا .
- (vi) ڪنهن به شئي جي ننڍي روپ کي اسم _____ چئجي ٿو.

2. (i خاڻ vi) سही लफज चूडे खाल भरियो -

[6 × 1 = 6]

[मिस्कीनि, जनमु, तसगीरू, सफेदहंस, आडंबरू, जल]

- i) 'हिकिडो चाहि जो कोपु पीभणो, तहिं लाइ केतिरो खणी कयो अथव' ।
- ii) जी गोलहा में महादेवु हर रोज सुबूह जो सवेल उथण ऐं घुमण लगो ।
- iii) 'ए सूमरा सरदार ! मां अहंजे महल माडियुनि मां छा ज्ञाणां' ?
- iv) हीरो न हारि, मूर्ख मन जे भाइं तूं ।
- v) मुंहिंजो जीवनु जी धारा ।
- vi) कंहिं बि शइ जे नन्दे रूप खे इस्मु चइजे थो ।

[7 × 1 = 7]

.3 (i to xii) هيٺين سوالن جا جواب هڪ ست ۾ لکو۔

- (i) اشوك جو دوست ڪير هو ۽ ڪي رهيو هو؟
- (ii) سندري ۽ ڪهڙي ۽ فلم ۾ اداڪار جو رول ادا ڪيو هٿائين؟
- (iii) ننھت چوڇا هيوتہ سس ساھوري ڪي پيدا آھرم ۾ چوي اچون؟
- (iv) سچل سرمست پاڻ لاءِ ڇا چيو آهي؟
- (v) اسانجي ملڪ جا ماڻهو اسرجي وقت ڪنھنجا سلوڪ ڳائين ٿا؟
- (vi) ضمير ڇا ڪي چئبو آهي؟
- (vii) اسم جنس ڇا ڪي چئبو آهي؟ مثال ڏيو؟

[5 × 1 = 5]

هيٺ ڏنل ٽڪري کي ڌيان سان پڙهي سوالن جا جواب لکو۔

*

بهار کي گلابي رت به چون هن مند ۾ گلاب توڙي ٻيا گل چمنن ۾ چڱو ڇهجنٿو لاهن ٿا . ڪنهنبي باغ ۾ پير باهجي توتہ سن کي تازگي ۽ مخز کي تراوت اچيڏ وڃي . باغن ۾ انهيءَ ڪتوريءَ جهڙي خوشبوءِ تي پوءِ نرا ۽ ٻيا ڪسمن ڪسمن گين اجيو جهر مر لائين لامن منان پيا لڏن ۽ مٺيون مٺيون لاهيون ائيت پنا لوزن ڄڻ ته عمديءَ مند ۾ اچڻ ڪري سا عينن ٺن جي ساراهه ٿاعت ست مفد ۾ مڪهين به ماڪي لاهي ماڻهن جو وات مٺو ڪرائن شيون ڄڻ ۽ بهار جي گي ٺي سڪا سڪيل هوندي اٿن . بهاري رت ڦڳڻ ڪان شروع شئي شي هن مند جي مر هبا ڪندي هندو هولي مٺائڻا هوليءَ وارن ڏينهن ۾ گنهر ۽ گلال انب ۽ ڪيسر جي واهپي ڪري نه رڳو گهنين يا پڙن جي پر باراءِ پڻ ۾ هنن جي رونق ۾ پي ٿيو پوي . اهو قدرت جو فائدو آهي نَ جڏهن رت يا موسم وڻندڙ هوندي آهي تڏهن سڀاويڻ طرودل کي فرحت اينه ۽ آهي

(viii) مهنين ٽڪري جو سرولڪو؟

(ix) بهار کي ڪهڙي رت چون ٿا ؟

(x) لامن تي ڪسرا لڏون ؟

(xi) بهاري مند ڪڏهن شروع شئي شي؟

(xii) فرحت لفظ جي معنيٰ ڇا آهي ؟

3. (i खां xii) हेठियनि सुवालनि जा जवाब हिक सिट में लिखो -

[7 × 1 = 7]

- i) अशोक जो दोस्तु केरू हो ऐं किये वजी रहियो हो ?
- ii) सुंदरीअ कहिडी फिल्म में अदाकारा जो रोल कयो हुआई ?
- iii) नुंहं छो चाहियो त ससु सहरे खे बुढा आश्रम में छडे अचूं ?
- iv) सचल सरमस्त पाण लाइ छा चयो आहे ?
- v) असांजे मुल्क जा माणहूं असुर जे वक्ति कहिंजा सिलोक गाईनि था ?
- vi) जमीरू छा खे चइबो आहे ?
- vii) इस्मु जिन्स छा खे चइबो आहे ? मिसालु डियो ।

* हेठि डिनल टुकिरे खे ध्यान सां पढी सुवालनि जा जवाब लिखो - [5 × 1 = 5]

बहार खे गुलाबी रूति बि चवनि । हिन मुंद में गुलाब तोड़े बिया गुल चमननि में चडो चहचिटो लाइनि था। कहिं बि बाग में पेरू पाइजे थो, त तन खे ताजगी ऐं मग़ज़ खे तरावत अचियो वजे । बागनि में इन्हीअ खस्तूरीअ जहिडीअ खुशबूड ते भौरा ऐं बिया किस्में-किस्में जीत अचियो झिरिमिरि लाईनि, लामुनि मथां पिया लुडनि ऐं मिठियूं-मिठियूं लातियूं इंगं पिया लवनि ज़णु त उम्दीअ मुंद में अचण करे साईअ जी साराह था कनि । हिन मुंद में मखियूं बि माखी लाहे माणहनि जो वातु मिठो कराइनि थियूं । ज़णु कि बहार जी अगे ई सुखा सुखियल हूंदी अर्थात बहारी रूति फगुण खां शुरू थिए थी । हिन मुंद जी मरहबा कंदे हिन्दु होली मल्हाईनि था । होलीअ वारनि ड़ींहनि में गिहर ऐं गुलाल, अंबर ऐं केसरि जे वाहिपे करे न रूगो घिटियुनि या पिड़नि जी पर बाज़ारियुनि ऐं हटनि जी रौनक ई बी थियो पवे । इहो कुदरत जो क़ाइदो आहे त जडुंहिं रूति या मौसम वणंदइ हूंदी आहे तडुंहिं सुभावीक तरह दिलि खे फरहत ईदी आहे ।

- viii) मथिएं टुकिरे जो सिरो लिखो ।
 ix) बहार खे कहिडी रूति चवनि था?
 x) लामुनि ते केरू था लुडनि?
 xi) बहारी रूति कडुंहिं शुरू थिए थी?
 xii) 'फरहत' लफ़ज़ जी माना छा आहे?

ڪنڊ (ب)

खण्ड - 'ब'

[13 × 2 = 26] (4-16) هيٺين سوالن جا جواب اٽڪل 50 لفظن ۾ ڏيو.

(4-16) हेठियनि सुवालनि जा जवाब अटिकल 50 लफ़जनि में ड़ियो - [13 × 2 = 26]

4. اجبت ڌٽي ليتي ء جي خالاف جو هو؟

4. अजीतु ड़ेती लेतीअ जे खिलाफ़ु छो हो?

5. گوتو ٿا پيچاري واھ ۾ ٻاڻي اچڻ جي آجيان ڪيئن ڪندا سٿا؟

5. गूठाणा पेजारी वाह में पाणी अचण जी आजियां कीअं कंदा हुआ?

- پديءَ ڪي پنهنجي پُنت وت واري واري سان چورهڻو پوندو هو؟ .6
6. बुढीअ खे पंहिजे पुटनि वटि वारे-वारे सां छो रहिणो पवंदो हो?
- پارت جي ورهاڱي ۾ سنڌين ڪهڙي قرباني ڏني؟ .7
7. भारत जे विरहाडे में सिंधियुनि कहिड़ी कुर्बानी ڏिनी?
- ڪتلارام پنهنجي آخري خواهش ڪهڙو ۽ چر بر ڪن ڪهڙي؟ .8
8. कल्लाराम पंहिंजी आखिरी ख्वाहिश कहिड़ी ऐं छो प्रकट कई?
- ائڻ جو آواز بيت ۾ دکايل ڪهڙو سندس ڏند ڏيکاري ٿو؟ .9
9. 'अइट जो आवाज़' बैत में 'दुखायल' कहिड़ो संदेश ڏिनو आहे?
- نارايڻ شيام پنهنجي غزل ۾ ڪهڙا ويچار ظاهر ڪيا آهن؟ .10
10. 'नारायण श्याम' पहिंजी गज़ल में कहिड़ा वीचार ज़ाहिर कया आहिनि?
- مرزا قليچ بيگ دنيا ۾ ڇا هٿ ڪرڻ لاءِ راءِ ڏئي ٿو؟ .11
11. मिर्जा कलीचु बेग दुनिया में छा हथि करण लाइ राइ ڏिए थो?
- ڪوي گلن جي توڪريءَ ڪي وڻندڙ چو ٿو سمجهي؟ .12
12. कवि गुलनि जी टोकरीअ खे वणंदु छो थो समुझे?
- پهريئن ۽ هاڻي جي ريتي ۾ ڪهڙو تفاوت آهي؟ .13
13. पहिंरी ऐं हाणे जे रूप ऐं में कहिड़ो तफावतु आहे?
- پارت واسي داڻا ڪانه ڪهڙو دان ٿا گهرن؟ .14
14. भारतवासी दाता खां कहिड़ो दान था घुरनि?
- ڪن به چئن لفظن جي جنس بدلايو . .15
(ماسي، ڏاڏو، مينهن سس، گهوڙي)
15. किनि बि चइनि लफ़्जनि जी जिन्स बदिलायो -
(ماسي، ڏاڏو، مينهن سس، گهوڙي)
- هيٺين لفظن جو عدد بدلايو۔ .16
چبني، پاڻي، پت، ميزون
16. हेठियनि लफ़्जनि जो अददु बदिलायो -
(چيڙي، پاڻي، پت، ميزون)

ڪنڊ (س)

ڳڻڻ - 'س'

17. حوالو سمجهايو۔ [3]

ڏس ڪوشش ڪر، مٿان نصيب زور هجھيئي.

يا

سائينم سدائين ڪريٽ مبشي سنڌ سڪارو. دوسر مان ڏاڍاوار عالم سڀ آباد ڪرين

17. هٿالو سمجھايو -

'ڏيسو ڪوشش ڪري، مٿان نسيبو ڄورو هڙو' | [3]

يا

'ساڙيم سڌاڙي ڪري؟، مٿه سيندو سڪارو،

دوسر مٿا دلدار، آلام سڄو آباڏو ڪري' |

18. جهڙوان تهڙون ڪهڙي ۽ مان مليل سنڌ ديش پنهنجن لفظن ۾ لکو؟ [3]

يا

سفر جو ساڻي بات جي آڌار تي ٻڌايو ته ليڪڪ جڏهن گهر موٽيو ته هن ڄاڏتو ۽

ڪيس ڪهڙو حڪم مليو؟

18. 'جھڙو اننو تھڙو منو' ڪھاڻي ۾ مان ميليلو سنڌ پھڙين لفظن ۾ لکيو | [3]

يا

'سفر جو ساڻي' پاڻ ڇهه آڌار تي ٻڌايو ته لکڪ جڏهن گهر موٽيو ته هن ڇا ڏٺو ۽ ڪهڙو حڪم مليو؟

مليو؟

19. پروفيسر رام پنجواڻي ۽ ايشور جي سروپ جو ڪهڙي نموني بيان ڪيو آهي؟ سمجهايو [3]

يا

شاعر ارجن شاد پنهنجي غزل مي اجڙيل چمن ڪي ڪيڏ ۽ توناهڻ چاهي؟

19. پرو. رام پنجواڻي ۽ ايشور جي سروپ جو ڪهڙي نموني بيان ڪيو آهي؟ سمجهايو [3]

يا

شاگرد ارجن 'شاد' پنهنجي غزل ۾ ڪيڏ ۽ توناهڻ چاهي؟

20. ڪن به ٽن اصطلاحن جي معنيٰ لکي جملي ۾ ڪم آڻيو [3]

(i)	ڪيڪو وڪوڻي	(ii)	پيرن تي بيٺو
(iii)	منهن تڪو	(iv)	باه بگڻ تيج ڪوه ڪوڻ
(v)	ڪڏهن پريه ۾ ت ڪڏهن پاڪرم	(vi)	ڏهري يور ڪي مچر گهڻا

20. ڪيڏ ۽ توناهڻ چاهي؟ [3]

i)	خبرخو خبرو ٿيڻ	ii)	پيرن تي بيٺو
iii)	منهن تڪو	iv)	باه بگڻ تيج ڪوه ڪوڻ
v)	ڪڏهن پريه ۾ ت ڪڏهن پاڪرم	vi)	ڏهري يور ڪي مچر گهڻا

ڪنڊ (د)

خاڻڊ - 'د'

21. توهانجي اسڪول ۾ هيمو ڪالا ٿي بليڊان دوس مدها اٿڻ جي رپورٽ تيار ڪريو. [4]

يا

توهانجي اسڪول ۾ هيمو ڪالا ٿي بليڊان دوس مدها اٿڻ جي رپورٽ تيار ڪريو.

21. توهانجي اسڪول ۾ هيمو ڪالا ٿي بليڊان دوس مدها اٿڻ جي رپورٽ تيار ڪريو. [4]

يا

توهانجي اسڪول ۾ هيمو ڪالا ٿي بليڊان دوس مدها اٿڻ جي رپورٽ تيار ڪريو.

[4] 22. توهان پنهنجي اسڪول جي پرنسپال کي فيس ماف ڪرائڻ لاءِ درخواست لکو.

يا

توهان پنهنجي دوست / ساھيڙي ۽ ڪي پاءُ جي شادي ۽ ۾ اچڻ لاءِ نيند پريو خط لکو.

22. توهان پنهنجي دوست / ساھيڙي ۽ ڪي پاءُ جي شادي ۽ ۾ اچڻ لاءِ نيند پريو خط لکو. [4]

يا

توهان پنهنجي دوست / ساھيڙي ۽ ڪي پاءُ جي شادي ۽ ۾ اچڻ لاءِ نيند پريو خط لکو.

[4] 23. ڪنهن به هڪ وسيلي تي اٽڪل 200 لفظن ۾ مضمون لکو.

(i) اچو ڪي يگ ۾ انٽرنيشنل جي اهميت

(ii) ڪيڏيڏو راجستان ت و تڌو راجستان

(iii) اسانجا اڏوار

(iv) جيڪڏهن مان اسڪول جو پرنسپال هجان!

23. ڪنهن به هڪ وسيلي تي اٽڪل 200 لفظن ۾ مضمون لکو. [4]

i) اڄوڪو युग ۾ انٽرنيٽ جي اهميت

ii) راجستان ۾ راجستان ت و تڌو راجستان

iii) اسانجا اڏوار

iv) جيڪڏهن مان اسڪول جو پرنسپال هجان!

DO NOT WRITE ANYTHING HERE